

પ્રાથમિક અર્થશાસ્ત્ર
Economics

(1)

core-III F.Y. B.A. (Sem-II)

(1) ઉત્પાદન વધી- ઘટે કે સ્થિર રહે પણ ઉત્પાદન ખર્ચ યથાવત રહે તો તેને કૈવી ખર્ચ કહેવાય?

- (અ) સ્થિર ખર્ચ (બ) અસ્થિર ખર્ચ (ક) સરેરાશ ખર્ચ
(દ) સીમોત ખર્ચ

(2) સ્થિર ખર્ચ રેખાની ઢાળ કૈવી હોય છે?

- (અ) આડી ઘસીને સ્ત્રોતોતર (બ) લંબ
(ક) વક્ર (દ) અનિશ્ચિત

(3) ઉત્પાદન વધી તો સરેરાશ સ્થિર ખર્ચમાં કૈવી ફેરફાર થાય છે?

- (અ) વધી (બ) ઘટે (ક) સ્થિર રહે (દ) અનિશ્ચિત

(4) સરેરાશ સ્થિર ખર્ચ રેખાની આકાર કૈવી હોય છે?

- (અ) ક્ષિતિજ સ્ત્રોતોતર (બ) લંબ (ક) આઠ પરમલય (દ) આમોંધી
(દ) આમોંધી એકપણ નહીં

(5) માંબાગાલાની સરેરાશ ખર્ચ રેખા કુદી-કુદી રૂંકાગાલાની સરેરાશ ખર્ચ રેખાને _____ છે.

- (અ) સુદી (બ) સપરો (ક) હેદતી કે સપરોતી નખ
(દ) આમોંધી એકપણ નહીં

(6) સીમોત ખર્ચ ન્યૂનતમ હોય ત્યારે સરેરાશ ખર્ચમાં કૈવી ફેરફાર થાય છે?

- (અ) ઘટવાનું આલુ હોય છે. (બ) સ્થિર હોય
(ક) શૂન્ય હોય (દ) અનિશ્ચિત

(7) સરેરાશ ખર્ચ રેખાની આકાર કૈવી હોય છે?

- (અ) U (બ) V (ક) ત્રણ ઢાળ (દ) લંબ

(8) સરેરાશ સ્થિર ખર્ચ શોધવા કયું સૂત્ર છે?

સરેરાશ સ્થિર ખર્ચ = કુલ સ્થિર ખર્ચ

(ક) સરેરાશ સ્થિર ખર્ચ = કુલ સ્થિર ખર્ચ

(9) જ્યારે આમોગ ખર્ચ = સરેરાશ ખર્ચ હોય ત્યારે કયું ખર્ચ સૂચકમ હોય છે?

- (અ) કુલ ખર્ચ (બ) આમોગ ખર્ચ (ક) સરેરાશ ખર્ચ
- (ડ) સરેરાશ સ્થિર ખર્ચ

(10) સરેરાશ સ્થિર ખર્ચ + સરેરાશ અસ્થિર ખર્ચ = _____

- (અ) કુલ ખર્ચ (બ) આમોગ ખર્ચ (ક) કુલ સ્થિર ખર્ચ
- (ડ) સરેરાશ ખર્ચ

(11) ટૂંકા ગાળામાં જે ખર્ચ ઉત્પાદન વધવાં ઘટી છે,

- (અ) સરેરાશ સ્થિર ખર્ચ (બ) સરેરાશ અસ્થિર ખર્ચ
- (ક) સરેરાશ ખર્ચ (ડ) આમોગ ખર્ચ

(12) ગાડું એ _____ સંપત્તિ છે

- (અ) પ્રવાહીના (બ) અમોગ (ક) સ્થિર (ડ) આમોગ એકપણ નહીં

(13) ગાડું એ _____ માધ્યમ છે.

- (અ) વિનિમયનું (બ) ભચન (ક) સંગ્રહ (ડ) સ્વયંભર

(14) _____ એ ગાડોની ઉત્ક્રાંતિનું પ્રથમ પગથિયું છે.

- (અ) વસ્તુ ગાડું (બ) દાણુ ગાડું
- (ક) આદેશ ગાડું (ડ) કાગળ ગાડું

(15) વ્યવહાર ગૌરી અને ચિકિટાએ _____ ગાડું છે.

- (અ) કાયદાભંગ્ય (બ) પ્રવાહીના (ક) ભૌતિક (ડ) ડોરકાયદેસર

(16) ગાડોનો પુરવઠો એ બજારમાં કરવું _____ નો જથ્થો

- (અ) ગાડો (બ) ભૈંક ગાડો (ક) એક (ડ) આમોગ એકપણ નહીં

(17) $M_1 =$ વ્યવહાર ગૌરી + ચિકિટા + _____

- (અ) વ્યાજુ વાપણો (બ) મુદત વાપણો
- (ક) ભચન વાપણો (ડ) આમોગ એકપણ નહીં

(18) શાખા માણું સર્જન કોણ કરે છે?

(અ) સેન્ટ્રલ બેંક (બ) ટેપારી બેંક (ક) વિદેશ બેંક (ડ) આમાંથી એકપણ નથી

(19) બેંકવેટ એ શાખાનિયંત્રણનું _____ સાધન છે.

(અ) પરિમાણાત્મક (બ) ગુણાત્મક (ક) પરસંદ્યાનું (ડ) જિન ગણાંકીય

(20) બેંક રેટ એ વ્યાજની દ્રવ્ય છે જે દરે _____ બેંક ટેપારી બેંકને લોન આપે છે.

(અ) સેન્ટ્રલ બેંક (બ) સ્ટેટ બેંક (ક) વિદેશ બેંક (ડ) રિઝર્વ બેંક

(21) નીચેનાં વિધાન આમાં છે કે જોયો તે દર્શાવો,

(21) ભારતમાં માણુંનો પુરવઠો સ્ટેટ બેંક દ્વારા માપવામાં આવે છે.

(22) C.R.R. અને S.L.R. શાખા સર્જનને અસર કરે છે.

(23) બેંક એક એ ઉચ્ચશક્તિશીલ માણું ઉદાહરણ છે.

(24) માણુંનો પુરવઠો એ પ્રવાહ છે.

(25) ટેપારી બેંકો અમર્યાદિત પ્રમાણમાં શાખા સર્જન કરી શકે છે.

હેતુલક્ષી પ્રશ્નો.

(26) નીચેના પૈકી કોનો અમાવેશ મહેસૂલી આવકમાં થાય છે?

(અ) આબકારી જકાત (બ) નફા (ક) શિક્ષણ (ડ) સરકારી દેવું

(27) સરકારની કુલ ખર્ચ અને કુલ આવક વચ્ચેની તફાવત એટલે શું?

(અ) મહેસૂલી ખાધ (બ) અંદાજપત્રીય ખાધ
(ક) અજાણીય ખાધ (ડ) કુલ ખાધ

(28) સૈનિકોના પેન્શનનો અમાવેશ શામાં થાય છે?

(28) (અ) મહેસૂલી આવક (બ) મૂડી આવક (ક) મૂડી ખર્ચ

(29) અંદાજપત્રના કેટલા પ્રકાર છે?

(અ) બે (બ) ત્રણ (ક) ચોવ્ધ (ડ) છ

(30) કયું અંદાજપત્ર આમાન્ય રીતે બેઠક અપવાદ છે?

(અ) ખાધવાળું (બ) સમતોલ (ક) પુરોતવાળું (ડ) મહેસૂલી

(31) કયા પ્રકારના અંદાજપત્રમાં સરકારી ખર્ચાને મહેસૂલી આવક વડે સરભર કરવામાં આવે છે?

(અ) ખાધવાળા (બ) પુરોતવાળા (ક) સમતોલ (ડ) મહેસૂલી

(32) પેનનો અને પ્રવાસીની ચૂકવણીના ખર્ચા કયા પ્રકારના ખર્ચા છે?

(અ) મૂડી ખર્ચા (બ) ઉદ્યોગ ખર્ચા (ક) મહેસૂલી ખર્ચા
(ડ) ધરીવરી ખર્ચા

(33) રાજકોષીય ખાધ અને વ્યાજની ચૂકવણીઓ વચ્ચેના તફાવતને શું કહે છે?

(અ) પ્રાથમિક ખાધ (બ) ગોણા ખાધ (ક) આંતરુષ્ટિક ખાધ
(ડ) વ્યાજખાધ

(34) સરકાર અંદાજપત્રને પુરોતવાળું બનાવવા માટે શું કરે છે?

(અ) કુલ ખર્ચામાં ઘટાડો (બ) કુલ ખર્ચામાં વધારો
(ક) કુલ ખર્ચામાં સ્થિરતા (ડ) ખર્ચાના પ્રકારમાં ફેરફાર

(35) અંદાજપત્રમાં કુલ ખર્ચા મહેસૂલી આવકો કરતાં વધારે હોય તો તેને કયા પ્રકારનું અંદાજપત્ર કહે છે?

(અ) પુરોતવાળું (બ) સમતોલ (ક) ખાધવાળું
(ડ) આમોષી બેઠક પડતી

(36) ખાધવાળા અંદાજપત્રમાં આવતી ખાધના પ્રકાર કેટલા છે?

- (37) જીવનના ભૌતિક ગુણવત્તા આંક રજૂ કરનાર
 (અ) સ્વેચ્છા સંસ્થા (બ) રોબિન્સ (ક) ડાકિપર (દ) કેપિસ મોક્સ
- (38) દૈનિક આર્થિક વિકાસ થયો છે કે નહીં તે માપવા માટેની યોગ્ય માપદંડ
 (અ) રાષ્ટ્રીય આવક (બ) માધ્યમિક આવક (ક) રોકાણની આંક
 (દ) પરતી આંક
- (39) આર્થિક વિકાસના નિર્દેશકોમાં કયો નિર્દેશક સાચો નથી.
 (અ) રાષ્ટ્રીય આવક (બ) માધ્યમિક આવક
 (ક) માનવવિકાસ આંક (દ) અભિવિકાસ આંક
- (40) આર્થિક વૃદ્ધિના માંકમાં શું ગણવાય છે?
 (અ) અર્થનોત્તરું માપકું (બ) લોકોનાં મનોવલણો
 (ક) રાષ્ટ્રીય આવક (દ) આમાંથી એકપણ નહીં
- (41) વિકાસશીલ દેશોનું લક્ષણ છે.
 (અ) ખેતી પ્રધાન (બ) ખચતલકી (ક) ઊંચી સાક્ષરતા
 (દ) ઊંચી વસ્તીવૃદ્ધિ
- (42) જીવનના ભૌતિક ગુણવત્તા આંકનું મહત્તમ મૂલ્ય કેટલું હોય છે?
 (અ) 100 થી ઓછું (બ) 100 થી વધુ
 (ક) 100 (દ) શૂન્ય
- (43) માનવવિકાસ આંકનું મૂલ્ય કેટલું હોય છે?
 (અ) શૂન્ય (બ) એક (ક) 0 થી 1 વચ્ચે (દ) આમાંથી એકપણ નહીં
- (44) વર્ષ 2007 માં માનવ વિકાસ આંકને આધારે ભારતની ક્રમ કયો હતો?
 (અ) 100 (બ) 120 (ક) 130 (દ) 125

(45) માનવ ગરીબી ઓંકનો જ્યાલ માનવ ગરીબી અહેવાલથી કયા વર્ષે દાખલ થયો,

- (અ) 1995
- (બ) 1997
- (ક) 2000
- (દ) 2002

(46) બહુ-આયામી ગરીબી ઓંકનો ગણતરી કરવાની શરૂઆત કયારથી થઈ?

- (અ) 2000
- (બ) 2010
- (ક) 2002
- (દ) 1999

(47) માથાદીઠ આવકનું સૂત્ર લખો.

(અ) માથાદીઠ આવક = $\frac{\text{કુલ રાષ્ટ્રીય આવક}}{\text{કુલ વસ્તી}}$

(બ) માથાદીઠ આવક = $\frac{\text{કુલ વસ્તી}}{\text{કુલ રાષ્ટ્રીય આવક}}$

(ક) માથાદીઠ આવક = $\frac{\text{કુલ રાષ્ટ્રીય આવક}}{\text{રાજ્યોની સંખ્યા}}$

(દ) આગોંધા એકપડા નથી

(48) સૂચી ખાધ = _____

(અ) સૂચી ખર્ચ - સૂચી પ્રાપ્તિ

(બ) સૂચી પ્રાપ્તિ - સૂચી ખર્ચ

(ક) કુલ ખર્ચ - સૂચી ખર્ચ

(દ) આગોંધા એકપડા નથી

(49) મહેસૂલી ખાધ = _____

(અ) મહેસૂલી ખર્ચ - મહેસૂલી પ્રાપ્તિ

(બ) સૂચી ખર્ચ - સૂચી પ્રાપ્તિ

(ક) મહેસૂલી પ્રાપ્તિ - મહેસૂલી ખર્ચ

(દ) આગોંધા એકપડા નથી

(50) માથાદીઠ ખાધ = રાજકોષીય ખાધ - _____

F.Y.B.A. (Sem-II)

Core CC-112

ભારતીય અર્થતંત્ર

ખાલી જગ્યા પૂરો.

(1) ભારતમાં નાના ઉદ્યોગ માટે શેડ્યુલમાં આપેલ છે. _____

(અ) 2.3 કરોડ (બ) 2.25 લાખ (ક) 2.4 લાખ

(ડ) 2.2 કરોડ

(2) માલિકીના ધોરણે ઉદ્યોગોને _____ વિભાગમાં વિભાજન થાય છે.

(અ) ચાર (બ) બે (ક) ત્રણ (ડ) પાંચ

(3) જે ઉદ્યોગની માલિકી ખાનગી અને સરકારી ભાગો ધરાવે તે _____ માલિકીનો ઉદ્યોગ છે.

(અ) સંયુક્ત માલિકી (બ) જાહેર ક્ષેત્ર (ક) ખાનગી ક્ષેત્ર
(ડ) સરકારી ક્ષેત્ર

(4) 2007 માં કુલ આંતરિક પેદાશમાં ભારતના ઉદ્યોગોનો હિસ્સો _____ હતો.

(અ) 30% (બ) 20% (ક) 70% (ડ) 50%

(5) ભારતમાં ઔદ્યોગિક વિકાસનો વાર્ષિક દર 2009-10 માં _____ હતો.

(અ) 10.5% (બ) 9.0% (ક) 8.5% (ડ) 6.8%

(6) નાના પાયાના ઉદ્યોગોમાં 2008-09 વર્ષમાં એવગારી મેળવતાં લોકોની સંખ્યા _____ લાખ હતી.

(અ) 65.9 લાખ (બ) 64.8 લાખ (ક) 63.8 લાખ

(ડ) 64.9 લાખ

(7) ભારતની _____ ઔદ્યોગિક નીતિમાં જાહેર ક્ષેત્ર માટે

- (૪) 1951 માં જાહેર સારસૌની સંખ્યા _____ એકમોની હતી.
- (૧) 1951 માં જાહેર સારસૌમાં ૩, _____ ક્લોડનું
સૂડીરોડાડા થયું હતું.
- (10) જાહેર અને ખાનગી ક્ષેત્રોનો કુલ આંતરિક પ્રોદાશમાં
આલુ ભાવે 2009-10 માં _____ ટકા હસસી હતી.
- (11) 1950-51 માં ઉદ્યોગ ક્ષેત્રે જોજગારી _____ ટકા હતી.
- (12) ભારતમાં _____ પછીના સમયગાળામાં જાહેર ક્ષેત્રનો
જડપી વિકાસ થયો હતો.
- (13) ભારતમાં ભર્મનો સૌથી મહત્વનો સ્ત્રોત _____ છે.
(કૌલસો, લાકડી, ખનીજ)
- (14) પ્રાચીન સામયમાં માનવીની _____ શક્તિ
ભર્મનો સ્ત્રોત હતી.
(ભાશીલિક, માનસિક, ભૌતિક)
- (15) ભારતમાં મુખ્ય બંધરોનું સંચાલન _____ દ્વારા
થાય છે,
(પોર્ટ ટ્રસ્ટ ઓફ ઈન્ડિયા, રાજ્ય સરકાર, ખાનગી વ્યક્તિઓ)
- (16) ભારતીય રેલવે એશિયામાં _____ સ્થાન ધરાવે છે.
(પ્રથમ, બીજું, ત્રીજું)
- (17) જાગરિક ઉદ્યોગ ખાતાની _____ માં રચના કરવામાં
આવી હતી. (1927, 1930, 1940)
- (18) હવાઈ વ્યવહારનો ભારતમાં _____ થી શરૂ થયો હતો.
(1920, 1947, 1930)
- (19) વસ્તુઓનું _____ વર્ગમાં વિભાજન કરવામાં આવે છે.
(ગણ, બ્યાર, પોંચ)
- (20) પ્રાથમિક વિભાગની આર્થિક મહત્ત્વોમાં _____ નું
પ્રાધાન્ય હોય છે.
(કુદરત, ખનિજો, સરકાર, સમાજ)
- (21) ભારત સરકારે _____ થી લેક પ્રધાની ના ખૂદીનો કાયદો
ધર્યો હતો. (1976, 1970, 1974, 1975)

(22) ભારતમાં _____ માં સધુતમ વૈભવધારી ઘડવામાં આવ્યો હતો. (1948, 1950, 1951, 1955)

(23) ભારતીય અર્થતંત્રના માનખાની આર્થિક પ્રવૃત્તિઓ _____ વિભાગમાં વહેંચવામાં આવે છે. (ગણ, વ્યાર, પાંચ, જી)

(24) ભારતીય અર્થતંત્રના માનખાની આર્થિક પ્રવૃત્તિઓના મુખ્ય વિભાગને _____ ક્ષેત્ર કહેવામાં આવે છે. (સેવાકર્મ, પ્રાથમિક, માધ્યમિક)

(25) સૈલવી ભારત સરકારનું સૌથી મોટું _____ સ્તર છે. (ગહેર, ખાનગી, સંયુક્ત)

વૈકલ્પિક પ્રશ્નો

(26) જે ઉદ્યોગના ઉત્પાદનને યંત્રોની મદદથી જોડકસ સ્વરૂપ આપાને અન્ય ઉદ્યોગમાં નિકોપ કરીને ઉપયોગમાં લેવામાં આવે છે તે ઉદ્યોગને કયું નામ આપવામાં આવ્યું છે?

- (અ) મધ્યમવર્તી ઉદ્યોગ (બ) પાયાનો ઉદ્યોગ (ક) સૂડી સર્જક
- (ડ) નાના પાયાના ઉદ્યોગ

(27) ભારતનાં કેટલાં મુખ્ય બંદરોનું સંવ્યાલન "પોર્ટ ટ્રસ્ટ ઓફ ઈન્ડિયા" કરે છે?

- (અ) 11 બંદરો (બ) 4 બંદરો (ક) 5 બંદરો (ડ) 7 બંદરો

(28) સંદેશાવ્યવહારનાં મુખ્ય કેટલાં માધ્યમો છે?

- (અ) 7 (બ) 8 (ક) 9 (ડ) 10

(29) રૂ. 3 કરોડ સુધાની સૂડીરોકાણ માટેની મર્યાદા કયા ઉદ્યોગ માટે નક્કી કરે છે?

- (અ) નાના ઉદ્યોગ (બ) મોટા પાયાના ઉદ્યોગ (ક) અધિક નાના પાયાના ઉદ્યોગ

(30) સંયુક્ત ક્ષેત્રના ઉદ્યોગોની માલિકી કોની હોય છે?

- (અ) ખાનગી અને ગહેર ક્ષેત્ર (બ) ખાનગી ક્ષેત્ર (ક) ગહેર ક્ષેત્ર
- (ડ) સરકારી ક્ષેત્ર

- (31) ભારતમાં 2007માં જાહેર આદસોની સંખ્યા કેટલી હતી?
 (અ) 244 (બ) 240 (ક) 230 (ડ) 221
- (32) દેશના આર્થિક વિકાસ માટે જરૂરી માલખાતીય સુવિધાઓ પૂરી પાડવા કયાં આદસોની વિકાસ અભિવાર્ય છે?
 (અ) વીજળી (બ) વધારે (ક) મધ્યમ (ડ) અભિવધાર્ય
- (33) જાહેર ક્ષેત્રના કેરલાક એકમોની નબળી કામગીરીના કારણે મૂકીરોક્ષાપ્ત પર કેલું વલતાર મળે છે?
 (અ) વીજળી (બ) વધારે (ક) મધ્યમ (ડ) અભિવધાર્ય
- (34) 2008ના વર્ષમાં ભારતમાં જાહેર અને ખાનગી ક્ષેત્રો કેરલા લાખ લોકોની રોકવારી હતી?
 (અ) 269.93 લાખ (બ) 272.76 લાખ (ક) 275.49 લાખ
- (35) ભારતમાં કયા વર્ષે ખાનગી સેલ્લે કંપનીઓ સંપૂર્ણપણે સંસ્કાર હસ્તક આવી?
 (અ) 1944 (બ) 1940 (ક) 1942 (ડ) 1947
- (36) ભારતમાં ઓનરિફ લ્લાઇ પરિપતનનું સંચાલન કોણ કરે છે?
 (અ) ઇન્ડિયન એરલાઇન્સ (બ) એર ઇન્ડિયા ઇન્ટરનેશનલ (ક) સરકાર
- (37) ઉર્મના સ્ત્રીતો કેરલા છે?
 (અ) બે (બ) ત્રણ (ક) ચાર (ડ) પાંચ
- (38) પ્રાથમિક વિભાગની આર્થિક પ્રવૃત્તિઓમાં કોનું મધ્યમ્ય હોય છે?
 (અ) કુદલનું (બ) સમાજનું (ક) અમિતોનું (ડ) સરકારનું
- (39) ભારતના અર્થતંત્રના માલખાતી આર્થિક પ્રવૃત્તિઓના ત્રણ વિભાગને કયું ક્ષેત્ર કહેવાય છે?
 (અ) પ્રાથમિક વિભાગ (બ) માધ્યમિક વિભાગ (ક) સેવાક્ષેત્ર (ડ) સંયુક્ત ક્ષેત્ર
- (40) સંગઠિત ક્ષેત્રોની સરખામણીમાં અસંગઠિત ક્ષેત્રોમાં અમિતોની સૌદાશકિત કેવી હોય છે?
 (અ) નબળી (બ) મધ્યમ (ક) મજબૂત (ડ) સર્વોચ્ચ

નીચેનાં પ્રિધાન ખ્યાં છે કે ખોટાં તે જણાવો.

- (1) જાના ખાયાના ઉદ્યોગોનું સામાજિક ખર્ચ વધારી આવે છે.
- (2) જાના ખાયાના ઉદ્યોગો અમત્રચુર છે.
- (3) ભારતમાં 2010-11 માં ઔદ્યોગિક પ્રિકાસનો વાર્ષિક દર 9.7% હતો.
- (4) ખાનગી આદસોનો દૂષણોને નાબૂદ કરવામાં જાદેર આદસોનો ઝડપી પ્રિકાસ મદદરૂપ થાય છે.
- (5) જાદેર આદસોનો વરીવર નિવૃત્ત અધિકારીઓ, લશ્કરી અધિકારીઓ, ઔદ્યોગમાં હારેલા લોકો દ્વારા થાય છે.
- (6) 1956 પછીના અમત્રગાળામાં જાદેર ક્ષેત્રનો ઝડપી પ્રિકાસ થયો હતો.
- (7) જાદેર આદસો પ્રાદેશિક અસત્રાનતા નિવારવામાં મદદરૂપ થાય છે.
- (8) રેલવે, હવાઈ, વાહનવ્યવહાર, રસનાવ્યવહાર વગેરે ખાનગી ક્ષેત્રનો વાર્ષિક પ્રવૃત્તિઓ છે.
- (9) ભારતમાં જાદેર ક્ષેત્રના ઐકમી નિકાસો વધારવામાં મદત્વની કાળી આવે છે.
- (10) જાદેર આદસોમાં ત્રુટ્ટરવર્ગના પ્રશ્નો અત્રતા નથી.